

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Preventivní restrukturalizace v době koronavirové krize

Kvůli pandemii nemoci COVID-19 nabývá na důležitosti včasná implementace evropské směrnice o preventivní restrukturalizaci a insolvenční[1] do českého právního řádu. Nová právní úprava nastaví komplexní pravidla pro tzv. preventivní restrukturalizaci. To by mělo výrazně zjednodušit a zrychlit revitalizaci podniků v potížích.

České právo zatím nemá funkční nástroj, který by upravoval mimosoudní jednání různých skupin věřitelů s dlužníkem. To při jednáních o mimosoudní restrukturalizaci společnosti znamená nejistotu. Dohoda kvůli rozličným zájmům jednotlivých věřitelů častokrát selže a končí insolvenční i v případech, kdy ještě bylo možné podnik včasnou revitalizací udržet při životě.

Do budoucna by ale mělo být díky implementaci směrnice výrazně jednodušší restrukturalizaci využívat. Členské státy mají za úkol promítnout hlavní část směrnice do národních právních řádů do 17. 7. 2021, přičemž tato lhůta se může prodloužit maximálně o jeden rok. Společnosti díky preventivní restrukturalizaci budou mít možnost zabránit úpadku a zachovat fungování firmy (*going concern*). Pro revitalizaci podniku přitom nebude nutný souhlas všech oslovených věřitelů, ba dokonce ani všech skupin věřitelů.

Preventivní restrukturalizace

Podstatou preventivní restrukturalizace budou různá opatření – zejména odložení splatnosti či snížení závazků společnosti, provozní změny (snížení počtu zaměstnanců, ukončení části provozu, manažerské změny), ale také případný prodej majetku nebo změny na úrovni společníků (včetně kapitalizace pohledávek či vstupu nového investora). Taková opatření se pak koncentrují v rámci tzv. restrukturalizačního plánu, který je výsledkem jednání společnosti s věřiteli.

Restrukturalizační plán

Restrukturalizační plán je klíčovým dokumentem v procesu preventivní restrukturalizace. Kromě konkrétních navrhovaných opatření musí obsahovat i přehled majetku a závazků společnosti a přehled věřitelů rozdělených do skupin, které tvoří věřitelé se stejnými ekonomickými zájmy (uvažuje se tak např. o rozlišení věřitelů z obchodních vztahů, bankovních věřitelů, zvláštní skupinou by měli být i společníci firmy). Vzniknout by ale měla vždy přinejmenším samostatná skupina pro zajištěné a nezajištěné věřitele.

Souhlas s restrukturalizačním plánem přitom dávají věřitelé. V nejjednodušší variantě je plán přijat, pokud se pro něj vysloví všichni věřitelé, v takovém případě ani nebude potřeba jeho schvalování soudem.

Schvalování plánu soudem

Plán bude ale nutné předložit k potvrzení soudem pokud: (i) snižuje pohledávky věřitelů či odkládá jejich splatnost a dotčení věřitelé s plánem nesouhlasí, (ii) plán předpokládá poskytnutí nového financování (viz níže) a (iii) v případě, kdy plán navrhuje propuštění více než 25 % zaměstnanců

společnosti. Soud plán potvrdí, pokud ho přijaly všechny skupiny (tj. většina hlasujících v každé skupině podle výše pohledávek), pokud zachází rovně s věřiteli v jednotlivých skupinách a splňuje tzv. test nejlepších zájmů^[2]. Směrnice ovšem umožňuje soudu potvrdit i restrukturalizační plán, se kterým některá skupina nesouhlasí, v tom případě bude možné využít takzvané **vnucení nesouhlasící skupině věřitelů** (*cross-class cram down*).

Ochrana vůči věřitelům v procesu preventivní restrukturalizace

Vyjednávání o restrukturalizačním plánu a následné úspěšné provedení preventivní restrukturalizace mají navíc usnadnit pravidla, která umožní ochránit společnost před věřiteli. Směrnice zachovává například tzv. **dispoziční oprávnění dlužníka** - současný management tedy nadále může nakládat s majetkem společnosti a rozhodovat o každodenním provozu. Směrnice rovněž umožňuje **přerušování vymáhání individuálních nároků věřitelů**, a to jednak v omezené formě vztahující se na jednotlivé věřitele nebo určitou kategorii věřitelů, či ve formě obecné, tedy vztahující se na veškeré věřitele společnosti (takový způsob ochrany je podobný moratoriu podle insolvenčního zákona). Ochranu před věřiteli v této podobě ale bude schvalovat soud. V důsledku poskytnutí ochrany před věřiteli dojde i k odložení povinnosti podat insolvenční návrh po dobu trvání tohoto opatření. Návrh implementace v ČR počítá s maximální délkou trvání obecného moratoria v délce 3 měsíců, s možností prodloužení o další 3 měsíce.

Financování restrukturalizace

Směrnice klade důraz i na ochranu financování poskytnutého za účelem překlenutí finančních obtíží a udržení provozu společnosti (prozatímní financování), resp. k úspěšnému provedení restrukturalizace (nové financování). Tyto nové prostředky budou přitom chráněné proti zpochybnění v případném insolvenčním řízení, tedy v situaci, kdy restrukturalizace není úspěšná. V rámci poskytnutí tohoto financování se předpokládá i možnost zřízení adekvátního nového zajištění. Nové i prozatímní financování by pak mělo v případném insolvenčním řízení mít přednost před uspokojením pohledávek ostatních věřitelů.

Implementace do českého právního řádu

V současné době pokračují práce na přípravě zákona o preventivní restrukturalizaci. Směrnice umožňuje v určitých aspektech členským státům zvolit z několika variant řešení. Diskuse se nadále vedou o procesních a daňových aspektech preventivní restrukturalizace, konkrétních požadavcích na většiny hlasujících při přijetí plánu, nebo třeba o působení restrukturalizačních poradců (nezávislých expertů) a restrukturalizačních správců. Pokud se povede včas směrnici implementovat a vhodně nastavit pravidla, může se pak preventivní restrukturalizace stát účinným nástrojem, jak se jinak fungující podniky mohou vyhnout úpadku, a překonat tak dočasný krizový stav.

Dušan Sedláček,
partner

Jan Králíček,
advokát

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

[HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční).

[2] Test nejlepších zájmů zjednodušeně znamená, že věřitelé, kteří s plánem nesouhlasí, budou i tak v lepším postavení, než kdyby došlo k prodeji majetku společnosti v insolvenčním řízení.

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)